

Bovenaanzicht (♀)

Onderaanzicht (♀)

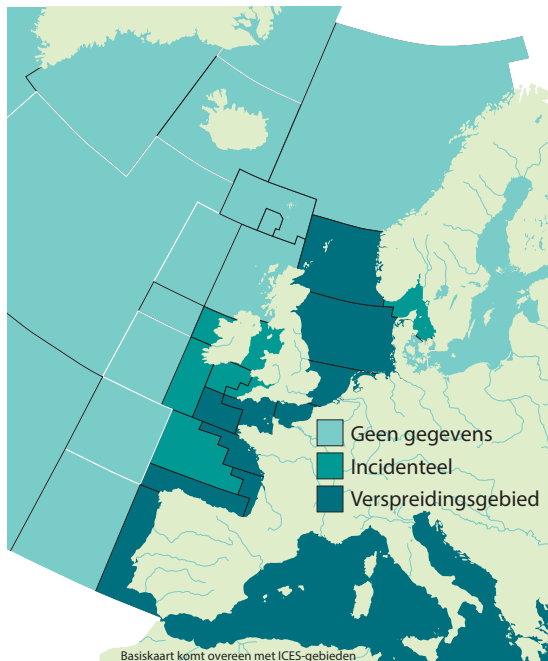
ALGEMENE NAMEN

Pijlstaartrog (NL), Common Stingray (UK), Blue Stingray (UK), Fire Flaire (UK), Pastenague Commune (Fr), Raya Latigo Comun (Es).

SYNONIEMEN

Raja pastinaca (Linnaeus, 1758), *Trygon pastinaca* (Cuvier, 1817), *Trygon vulgaris* (Risso, 1826), *Pastinaca laevis* (Gray, 1854), *Dasybatus* (*Dasybatus*) *pastinacus* (Garman, 1913).

VERSPREIDING

Geen gegevens
Incidenteel
Verspreidingsgebied

De pijlstaartrog wordt gevonden langs de Atlantische kusten van Zuid-Noorwegen tot aan de Canarische Eilanden en de Azoren, en heel sporadisch tot aan de Baltische Zee (Greenberg, 2008; Whitehead *et al.*, 1986). De pijlstaartrog wordt ook gevonden in de Middellandse Zee en de Zwarte Zee (Whitehead *et al.*, 1986).

Er is geopperd dat het bij gegevens uit Zuid-Afrika, Namibië en Angola niet gaat om de *D. Pastinaca* maar om een ondersoort, *D. chrysonota chrysonota*. Zo is ook geopperd dat de blauwe pijlstaartrog uit Senegal niet de *D. pastinaca* is, maar een ondersoort, *D. chrysonota marmorata*. Het verspreidingsgebied van deze ondersoort zou zich kunnen uitstrekken van Congo en de Middellandse Zee helemaal tot aan Tunesië (Cowley en Compagno, 1993). *D. chrysonota* wordt nu als een aparte soort geaccepteerd, met de twee ondersoorten *C. Chrysonota* en *D.C. marmorata*, en daarmee wordt het verspreidingsgebied van de gewone pijlstaartrog beperkt tot het gebied vanaf het Noorden van de Middellandse Zee tot Zuid-Noorwegen (ITIS, onbekend).

UITERLIJK

- Korte snuit met bijna rechte opstaande randjes vanaf de schijf.
- Lange dunne staart, 1.3–1.5 keer de lengte van het lichaam.
- Lange ruggengraat tot 12 cm, waarvan ~1/3 in de staart doorloopt.
- Ruggengraat heeft maximaal 74 (♀)–98 (♂) vertandingen.
- Rugoppervlak is effen grijs-bruin tot olijfgroenig.
- Buik is wit met een brede, donkere rand.
- Breedte lichaamsschijf tot 60 cm en totale lengte (TL) 250 cm.

De pijlstaartrog is de enige echte pijlstaartrogsoort die regelmatig wordt aangetroffen in de wateren van de Noordzee, waar hij gemakkelijk kan worden onderscheiden van de Rajiformes (roggen) en Torpediniformes (sidderroggen) door zijn lange, zweepachtige staart, het ontbreken van rugvinnen en een grote, stekelige ruggengraat. De staart heeft relatief korte en diepe membrane plooiën langs het boven- en onderoppervlak, die ongeveer op het niveau van de ruggengraat omhoogkomen (Whitehead *et al.*, 1986). Hij heeft een korte snuit die maar net naar voren komt vanuit de bijna rechte opstaande randjes van de borstvinnen, waarvan de hoeken stomp en afgerond zijn. In de mond zitten onderin vijf bolvormige papillen (Whitehead *et al.*, 1986).

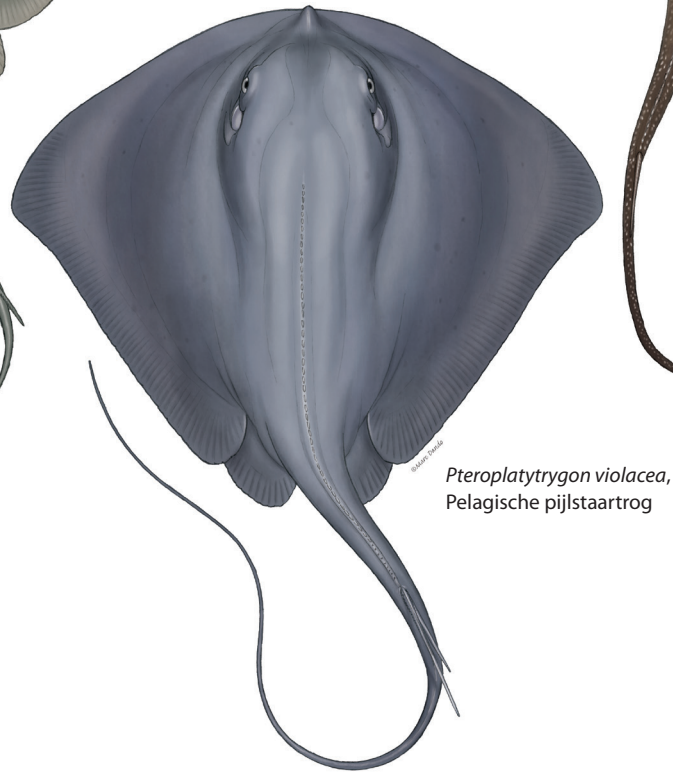
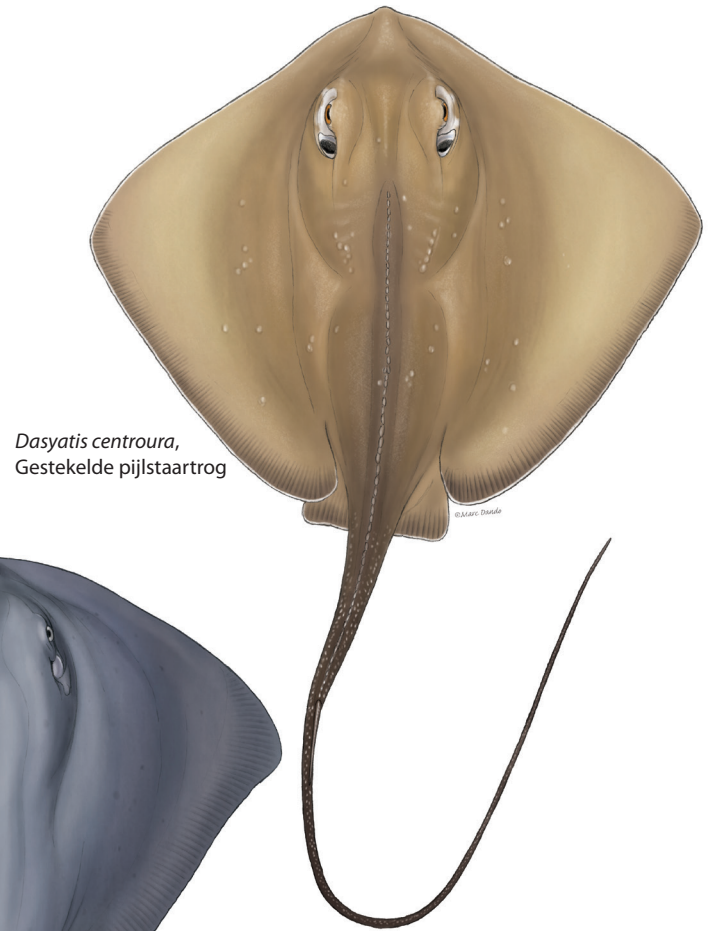
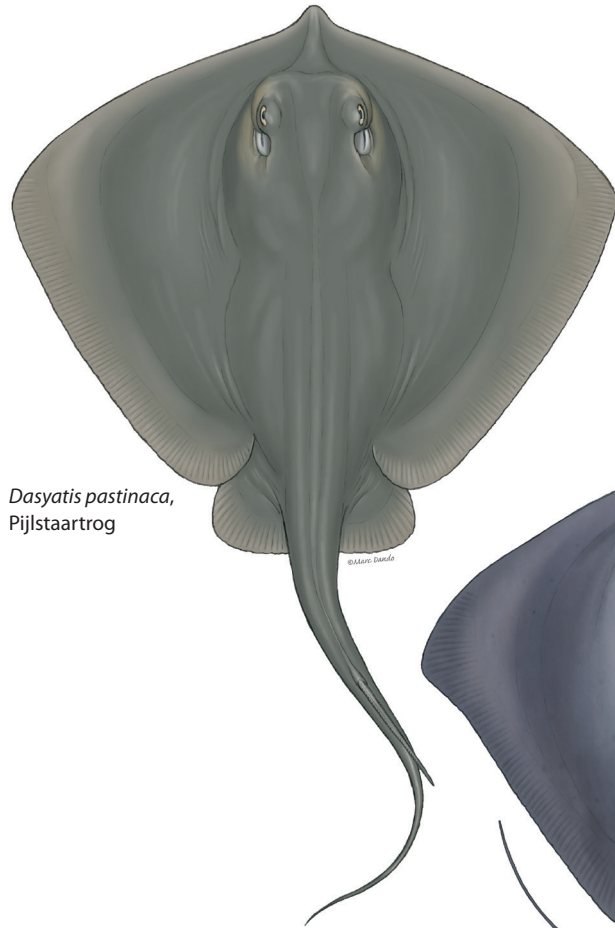
De kleur van de rug is over het algemeen effen bruin maar kan variëren van grijs tot olijfgroen. De buik is wit met een brede bruine of grijze strook langs de randen (Whitehead *et al.*, 1986). De grootst gedocumenteerde schijfbreedte is 60 cm en de maximale totale lengte is 250 cm, ofschoon dit ongewoon is (IBSS, onbekend; Ferretti *et al.*, 2005). De maximale geregistreerde leeftijd uit de Middellandse Zee is 10 jaar, maar in gevangenschap zijn dieren van 21 jaar oud geregistreerd (Ismen, 2003; AnAge, onbekend).

VERGELIJKBARE SOORTEN

Dasyatis centroura, Gestekelde pijlstaartrog

Pteroplatytrygon tortonesi, Tortonese's pijlstaartrog (niet afgebeeld)

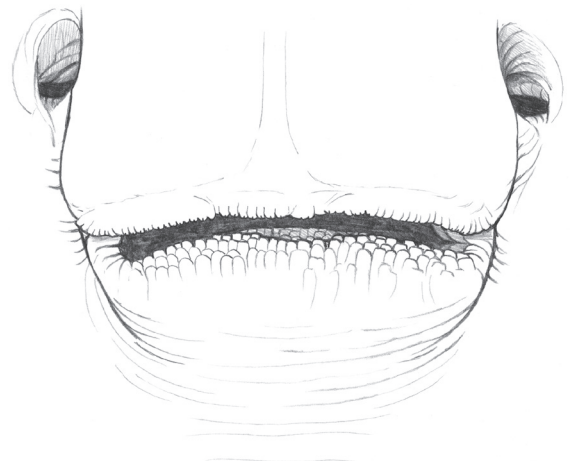
Pteroplatytrygon violacea, Pelagische pijlstaartrog

(Niet op schaal)

TANDEN

De tanden staan in 28–43 rijen (Van der Elst and Borchert, 1997).

ECOLOGIE EN BIOLOGIE

HABITAT

De pijlstaartrog is een bodemsoort, die wordt aangetroffen op zandachtige ondergrond in zeeomgeving en estuaria. Hij wordt aangetroffen in ondiep water tot ongeveer 200 m, maar komt het meest voor tot 60 m (Serena, 2005).

DIEET

De pijlstaartrog voedt zich met een variatie van ongewervelde dieren die op de bodem leven, met name kreeftachtigen, maar ook met kleine vissen en weekdieren (Ismen, 2003; Luna, 2009). Hengelaars die op deze soort vissen gebruiken als aas meestal wormen, kreeftachtigen, inktvis en visreepjes (Go Fishing, 2009).

VOORTPLANTING

De pijlstaartrog is eierlevendbarend. Eierlevendbarend zijn (leicithotropische viviparie) is een voortplantingswijze waarbij de embryo's zich binnen het vrouwtje ontwikkelen (Martin, onbekend). Ze zitten in een dun vlies dat in de baarmoeder wordt vastgehouden, de embryo's worden door de moeder gevoed. In de Dasyatidae-, Gymnuridae- en Myliobatidae-families wordt deze voeding gegeven via duizenden lange draden, trophonemata genoemd, die de baarmoedermelk (proteïnerijke histotrofie) via de luchtgaatjes direct in de slokdarm van de embryo's brengt (Martin, 1994).

In de Middellandse Zee bereikt de mannelijke pijlstaartrog geslachtsrijpheid bij een totale lengte van ongeveer 43 cm, met een schijfbreedte van ongeveer 22 cm. Vrouwtjes worden geslachtsrijp bij een iets grotere omvang, 46 cm lang en 24 cm breed (Ismen, 2003). De zwangerschapsperiode is ongeveer vier maanden en er worden 4–7 jongen geboren (IBSS, onbekend). In de Balearen komen grote hoeveelheden pijlstaartroggen naar de kust, naar warme, beschutte gebieden waar zij in mei bevallen. In andere delen van de Middellandse Zee is gedocumenteerd dat de baring plaatsvindt tussen mei en september (Ismen, 2003).

COMMERCIEEL BELANG

Omdat de pijlstaartrog zich dichtbij de oppervlakte bevindt, is hij bijzonder kwetsbaar voor kleinschalige kustvisserijen zoals de schakelnetvisserij op de Balearische Eilanden, waar de pijlstaartrog tot wel 40% van de totale kraakbeenvisvangst kan vormen (Gibson *et al.*, 2006). Hij kan ook gevangen worden door bodemvisserij, beuglijnen op de bodem en hengelvisserij (Serena, 2005). Zijn vleugels worden voor menselijke consumptie gerookt en gepekeld, pijlstaartrog wordt ook gebruikt als visvoer en voor olie (Luna, 2009).

BEDREIGINGEN, BESCHERMING EN WETGEVING

Er is weinig bekend over de status van de pijlstaartrog, ofschoon hij door zijn voorkomen in ondiep water bijzonder kwetsbaar is voor kustvisserijen. Populaties lijken in de Middellandse Zee redelijk stabiel te zijn, ofschoon vergelijkbare gegevens uit de bodemvisserij in de Adriatische Zee een afname van populaties laat zien. In het noordoostelijk deel van de Atlantische Oceaan lijken populaties laag te zijn, en de pijlstaartrog is misschien al uitgeroeid in de Golf van Biskaje (Gibson *et al.*, 2006).

Omdat de pijlstaartrog relatief weinig wordt gevangen in de wateren van de Noordzee, zullen plaatselijke verordeningen geen belangrijke invloed hebben op het behoud van breder verspreide populaties (Fowler *et al.*, 2005).

EIKAPSEL

Niet van toepassing.

IUCN RODE LIJST BEOORDELING

Vulnerable (2014). Kwetsbaar (2014) in Europese wateren.

BEHANDELING

- Voorzichtig behandelen.
- Grote giftige stekel op de staart.
- Kan in het ernstigste geval tijdelijke verlamming veroorzaken (Wölfel, 1994).

REFERENTIES

- ANAGE. Unknown. *Dasyatis pastinaca*. The Animal Ageing & Longevity Database. <http://genomics.senescence.info/species/>.
- COWLEY, P. D., COMPAGNO, L. J. V. 1993. A Taxonomic Re-evaluation of the Blue Stingray from Southern Africa (Myliobatiformes: Dasyatidae). South African Journal of Marine Science, Vol. 13 (1): 135-149 (15).
- CUMBRIA SFC. Unknown. Minimum Fish Sizes. www.cumbriasfc.org.uk.
- FERRETTI, F., MYERS, R. A., SARTOR, P., SERENA, F. 2005. Long Term Dynamics of the Chondrichthyan Fish Community in the Upper Tyrrhenian Sea. ICES. Copenhagen, Denmark.
- FOWLER, S. L., CAVANAGH, R. D., CAMHI, M., BURGESS, G. H., CAILLIET, G. M., FORDHAM, S. V., SIMPFENDORFER, C. A., MUSICK, J. A. 2005. Sharks, Rays and Chimaeras: The Status of the Chondrichthyan Fishes. IUCN SSC Shark Specialist Group. IUCN Publications. Cambridge, UK.
- GIBSON, C., VALENTI, S. V., FOWLER, S. L., FORDHAM, S. V. 2006. The Conservation Status of Northeast Atlantic Chondrichthyans; Report of the IUCN Shark Specialist Group Northeast Atlantic Regional Red List Workshop. VIII + 76pp. IUCN SSC Shark Specialist Group.
- GO FISHING. 2009. Sting Ray – *Dasyatis pastinaca*. www.gofishing.co.uk.
- GREENBERG, R. 2008. Guide to European Elasmobranches. Oceana. Madrid, Spain.
- IBSS, Unknown. Mediterranean Fishes: *Dasyatis pastinaca* (Linnaeus, 1758). <http://atlases.ibss.org.ua>.
- ISMEN, A. 2003. Age, Growth, Reproduction and Food of Common Stingray (*Dasyatis pastinaca* L., 1758) in Iskenderun Bay, the Eastern Mediterranean. Fisheries Research, Vol. 60 (1): 169-176.
- ITIS. Unknown. ITIS Standard Report Page: *Dasyatis chrysonota*. www.itis.gov.
- KENT & ESSEX SFC. Unknown. Minimum Fish Sizes. www.kentandessex-sfc.co.uk.
- LUNA, S. M. 2009. *Dasyatis pastinaca*: Common Stingray. Fishbase. www.fishbase.org.
- MARTIN, R. 1994. From Here to Maternity. ReefQuest Centre for Shark Research. www.elasmo-research.org.
- MARTIN, R. Unknown. Elasmobranch Reproductive Modes. ReefQuest Centre for Shark Research. www.elasmo-research.org.
- NFFO. 2004. Official Yearbook and Diary. Grimsby, UK.
- SCHWARTZ, F. J. 2007. A survey of tail spine characteristics of stingrays frequenting African, Arabian to Chagos-Maldives Archipelago waters. *Smithiana*, Publications in Aquatic Biodiversity, Bulletin 8: 41-52.
- SERENA, F. 2005. Field Identification Guide to the Sharks and Rays of the Mediterranean and Black Sea. FAO. Rome, Italy.
- SOUTH WALES SFC. 2008. Skate and Ray – Minimum Size. www.swsfc.org.uk.
- SOUTHERN SFC. 2008. Minimum Landing Size. www.southernsfc.org.uk.
- VAN DER ELST, R., BORCHERT, P. 1997. A Guide to the Common Sea Fishes of Southern Africa. Random HouseStruik. Cape Town, South Africa.
- WHITEHEAD, P. J. P., BAUCHOT, M. L., HUREAU, J. C., NIELSEN, J., TORTONESE, E. (Eds.). 1986. Fishes of the Northeast Atlantic and Mediterranean. UNESCO. Paris, France.
- WÖLFEL, D. 1994. The poisonous fishes of the Croatian Adriatic. *Draga*.

Tekst: Richard Hurst.
Illustraties: Marc Dando.

Literatuurverwijzing

Shark Trust; 2010. An Illustrated Compendium of Sharks, Skates, Rays and Chimaera. Chapter 1: The British Isles and Northeast Atlantic. Part 2: Sharks.

Neem voor verbeteringen of correcties contact op met:
Sportvisserij Nederland, Tel. 030-6058400
vangstenregistratie@sportvisserijnederland.nl
www.sportvisserijnederland.nl

Oorspronkelijke tekst:
The Shark Trust, 4 Creykes Court, The Millfields
Plymouth, Devon PL1 3JB, Verenigd Koninkrijk
www.sharktrust.org, e-mail: enquiries@sharktrust.org

Kijk voor meer materiaal op www.haairog.nl (Nederlands)
www.sharktrust.org/ID (Engels)

Registered Company No. 3396164.
Registered Charity No. 1064185

Deze Nederlandse uitgave werd mogelijk gemaakt door:

www.sportvisserijnederland.nl/

www.dutchsharksociety.org

www.elasmobranch.nl/